

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre — — 180 Lei.
 Fél évre — — 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra — — 15 Lei.

Nyitási költségek
 megállapítás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi
 and I. (József tőh.)-n 22.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, január 23.

Aknamunka.

(Román és cseh megnyugtató ki-
 jelentés.)

Az utóbbi napokban a külföldi sajtóban Take Jonescu varsói útjával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, amelyek alkalmasak volna arra, hogy Románia és Magyarország közeli kapcsolatát megakadályozzák. A budapesti cseh követ az *Uj Nemzedék* munkatársa előtt kijelentette, hogy teljesen valószínűtlen Take Jonescunak a *Neue Freie Presse* által ismertett varsói javaslata. A román külügyminiszter legfeljebb arról beszélhetett Varsóban, hogy Magyarország támadása esetén a kis antant milyen represszáliákat alkalmazna. A cseh követ kijelentette, hogy Csehország nem gondol Magyarországgal szemben támadó fellépésre, sőt újabban örömmel üdvözi a magyarok békes törekvését.

Arion budapesti román ügyvivő kijelentette tudósítónk előtt, hogy Take Jonescu javaslatáról elterjedt hír fantasztikus kórhalmány és romzindulatú. Ezt a híresztelést csak azért költötték, hogy megzavarják a Magyarország és Románia között lassanként helyreálló normális viszonyt. Budapest. Tegnap visszaérke-

zett Budapestre Bucarestből Trifu György budapesti román főkonzul. Február 8-án megérkezik Starcea Trafan budapesti román követ. Bucarestben a román és magyar gazdasági érintkezés véglegesítéséről Bucarestben tárgya-

lások indulnak meg. Hírlik, hogy az Agrárbank, az Erdészeti Bank és a Külföldi Hitelbank című román pénzintézetek vezetői a gazdasági tárgyalásokra Budapestre jönnek.

Lenint és Trockijt a németek küldték haza.

A berlini *Vossische Zeitung* fel-tünést keltő interjút közöl Hoffmann tábornoktól, a volt német keleti hadsereg vezérkari főnökétől. A lap egyik szerkesztője felvilágosítást kért a tábornoktól arról a sajtóban megjelent hírről, hogy 1916-ban a német hadvezetés szállította Krakóból Oroszországba Lenint, Trockijt és a többi orosz népbiztost. Hoffmann tábornok elmondta, hogy ő mint a keleti front vezérkari főnöke minden eszközt felhasznált arra, hogy a németek az orosz frontot áttörjék. A gáztámadás és Leninék egy képen megérkeztek a céljuk. Lenin hazaszállításával meg is történt az orosz hadsereg felbonnlása. Az ő véleménye szerint *Kühlmann* birodalmi államtitkár és gróf *Czerin* és ő is azt hitték, amikor a bresztlitovszki békét megkötötték, hogy Leninék legfeljebb három

hétig tarthatják magukat uralmon.

— Becsületemre mondom, hittemre esküszöm, — mondta a generális — hogy eltekintve attól, miszerint Lenin és Trockij mily nagy szolgálatot tettek nekünk, nem sejtettük, de nem óhajtottuk elősegíteni Leninék világpusztító törekvéseit. De akkor nem tudtuk értékelni súlyukat és mérlegelni a következményeket.

Érdekes, hogy az olasz sajtó mindezekről már 1916-ban tudott. Már ekkor megírta a római *Tribuna*, hogy a németek tárgyalásokat folytatnak Svájcban élő orosz forradalmárokkal, akiket arra akarnak rábírní, hogy térjenek vissza hazájukba a forradalom előkészítése végett. A *Tribuna* a tárgyalásokról pontosan informálva volt és azt is tudta, hogy a németek óriási összegeket kínáltak a forradalmároknak. Végül si-

került megegyezniök. A forradalmárokat, Lenint és társait Svájc-ból Németországon át lefüggönyözött és lepecsételt kocsikban Oroszországba vitték, ahol német pénzzel megszervezték és végre is hajtották az orosz forradalmat.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LEGUJABB.

Andrássy pártalakítása. Budapest. Andrássyék mára várják a Haller-párt tulnyomó zömének csatlakozását. Az új alakuláshoz a Bleyer-csoport kilenc képviselő-tagja csatlakozik.

A Tisza-per. Budapest. Gróf Tisza István meggyilkolása ügyében a polgári főtárgyalás március hónapban lesz. A főtárgyalásra 400 tanut idéztek meg.

Vallott a szolnoki gyermekgyilkos. Budapest Kis István bevallotta a vizsgálat során, hogy a Szolnokon meggyilkolva talált kislány anyját is ő gyilkolta meg Törökbálint közelében. A holttestet kifosztotta és a Dunába dobta. A leánykával két napig az erdőben rejtőzködtek s azután agyonlőtték.

Öngyilkosság a haza sorsa miatt. Newyork. Biró Endre, biharmegyei származású newyorki kereskedő hazája sorsa miatti elkeseredésében öngyilkos lett.

Karneval a színházban.

Ezen is túl vagyunk. A színházi iroda reklámdobja azt hirdette napok óta, hogy a leégett timisoarai (emesvári) színház felépítése javára olyan nagyszabású nizzai karnevált rendez a színházban, amilyent még nem látott Arad közönsége. A közönség érdeklődését a nagyhangú reklám természetesen felcsigázta. Mi is kíváncsiak voltunk erre az estére. Este zsakettba vágtuk magunkat és bemertünk a színházba. Csak a jegyszédők, rendezők és tüzoltók lézengtek a folyosókon és a földszinten. Kellemes meglepetést keltett a deszkával bevont földszint, amely ilyen formán egy magasságra került a színpaddal. A hatalmas csillárról három girland huzódott le a páholyokhoz színes villamos körtékkel. A páholyokban fehér abroszos asztalok és villanyvilágítás. A földszint baloldali sarkában Almay Laci bandája helyezkedett el játékra készen. Kezdetnek ez igen szépen hatott. Kíváncsian vártuk a továbbiakat. Nyolc óra után a földszintre és a páholyokba szálángozni kezdett a közönség. Az erkélyek és a karzat azonban egy-kettőre zsúfolásig megteltek. Hosszabb-rövidebb

időközben néhány álarcos hölgy érkezett, azután egy-két jelmez és zsakettbe öltözött férfi. Mert hiába hirdette a színpad, hogy az estélyi ruha kötelező: kinék van ma frakkja-klakkja? A zsakett, sőt a sötét utcai ruha is megélelt. A páholyok is lassan megteltek a város társadalmának színe-javával. Ott ült egy páholyban a családjával dr. Robu János polgármester, egy másikban *Margiteanus* Titus pénzügyigazgató a családjával, a színiügyi bizottság páholyában pedig dr. Angel István helyettes polgármester foglalt helyet. Az első emeleti és földszinti páholyokat elegáns hölgyek és frakkos férfiak foglalták el. Az egyik páholyban rokkoko jelmezű gyönyörű fiatal hölgy vonta magára a figyelmet: dr. Weill Károlyné. Ott voltak a színházban Vaida Zsigárdék, dr. Éles Gézáék, Finci Cézár olasz ezredes és felesége, a *Rozsnyay*-nővérek, dr. Schenk Ferenc, *Deutsch* Andorné *Deutsch* Arthurné, Weill Magda, *Goro-*ditszky Sasa, és az aradi kereskedővilág előkelősége. De ki győzné felsorolni a nagyszámu jelenlevőt?

Fél kilenc órakor a cigánybanda indulóra zendített és a vas

függöny szétnyílt. Most már a földszinten nagy tömegben sétáltak a jelmez és a nem jelmez látogatók. Amott két diszkrét lilaruhás apród sétált, emitt egy *Pierrot* (*Robe* mester) tréfaközdött. Egy kis sárgaruhás *Bajazzo* is nagyon tetszett. Egy vörösruhás pillangó főként azért tűnt fel, mert a kelletnél rövidebb volt a szoknyácskája. Néhány hajóslegény és leány is magára vonta a figyelmet. Valamennyi jönevű kereskedő és feleségeik. Mihályi cukrász imponálóan hatott török jelmezében. Bodnár irógépes pedig jól festett a diplomata frakkban. Kellemes feltűnést keltett fehér parókájával *Sonn Sárka*. Bohócok, Pierettek, cigányleányok váltakoztak a tömegben, amely eléggé színesen hatott, de a közönség sokkal több álarcost várt. Az induló után szétnyílt a függöny és megkezdődött a műsor. Itt azután álljunk meg. A kiabáló reklám után a közönség egész jogosan sokat várt. A rendezőségben azonban sokkal több volt a fantázia, mint a kiviteli lehetőség. Pedig kevesebb fantázia, és több mutatvány kellett volna. Miből is állt tulajdonképpen ez a nagyszerű műsor? *Ocskay* Mihály egy zenész ki-

séréte mellett gondolában elénekelt a *Vorreir morir* című hangulatos olasz dalt. A színház tenoristája remekelt, a kísérlet azonban nem lehetett hallani, ellenben hallani lehetett a kerekében húzott primitív gondola nyikorgását. Taps, a függöny leereszkedett, és egy kis szünet után a cigányzenekar *Faludy* Károly főrendező unszolására játszott a második szám. Tengerparti sziklát ábrázoló emelvényen kedves leánykák táncokat lejtettek őszinte és megérdemelt siker mellett. Ujra szünet és ismét cigányzene következett. Ezután egy apacsú és egy apacsleány apacs táncot járt el. Az álarcos párban *Vannay* honkát és *Kornis* Palt ismerték fel. A tánc tetszett és mind kettőt a függöny elé hívták.

Ujabb szünet következett s a közönség feszült kíváncsisággal várta az est kluját, a karnevali menetet. A színházi zenekar bele kezdett egy ósrégi indulóba és a baloldali földszinti bejárón megjelent *Gellert* Pál karmester. Ő vezette a menetet. Utána felvult jelmezben az egész színtársulat. Egyesek egy kis pódiumon néhány táncfigurát lejtettek el. Volt a menetben mindenféle

100 osztrák korona 0.75 frank

— Az osztrák valuta rohamos zuhanása. —

Legújabb zürichi jelentés szerint az osztrák korona az utóbbi napokban megdőbentően zuhant az ottani tőzsdén és míg Bécsben nagy rémületet keltett már az a hír, hogy a korona egy szantimon áll, a következő napon tovább folytatódott ez az árfolyamzuhanás és ma már 0.75-ön áll, vagyis száz koronáért mindössze hetvenöt szantimot adnak. Nemcsak Bécsben, hanem Párisban és Londonban is nagy riadalmat okozott ez a hír, ami egyenlő Ausztriának teljes pénzügyi összeomlásával. Végre kezdik belátni ántánt részen is, hogy a segítségnek érkezett az utolsó pillanatában is a segítség módja és lehetősége talán végleg ki is csuszik kezükből. Az új francia kormány hivatalbalelépésével bejárta Európát az a hír, hogy mélyreható változás fog beállni Franciaország külpolitikájának irányában és ennek az irányváltozásnak előnyeit elsősorban Ausztria fogja látni.

Az osztrák lapok természetesen hasábkon keresztül foglaloznak az előállott új helyzettel és pártkülönség nélkül kicsendülnek a kétségbeesés hangja. Ausztria nem tudja önmagát a szükséges élelmiszerekkel, iparcikkkel ellátni, külföldi behozatalra a valuta így alacsony állása mellett gondolni sem lehet. Az összes árucikkek ára rohamosan emelkedett, az élelmiszerek rendkívül megdrágultak és misem természetesebb, minthogy ez a helyzet nemcsak a munkásokat, ha-

nem a tisztviselőket is szinte naponta megújuló újabb bérkövetelésekre indítja és egyedüli oka a sztrájkok szinte megszakítás nélküli sorozatának.

Az egyik bécsi lap például a következőket írja: A gyűlölet kitörései, a megbotránkozásnak nap nap után jelentkező szimptomái kísérik azt a körülményt, hogy az ántánt az osztrák pénzügyekkel mitsem törődik és így természetes, hogy minden órában erősebb lesz Ausztriában a Németországhoz való csatlakozásnak vágya. A legelkeseredettebb sovinszta is elismeri, hogy Ausztria önállósága az ántánt ilyen politikai manőverrel melletten lehetetlen és hogy mivel az ántánt az éhenhaláshoz is elégtelen gazdasági eszközökkel tengeti Ausztria életét, Ausztriában mindenki látja már, hogy a német csatlakozási gondolat ellensúlyozásának politikája csődöt mondott.

Ebből a lapközleményből is kitűnik, hogy az önmagára való hagyatás és a részvétlenség Ausztriában a segítségnek egyetlen lehetséges módját juttatja mindenkinek eszébe: a Németországhoz való csatlakozás gondolatát. Németország valutája, éppen ellentétben az osztrákéval, napról-napra emelkedik és szilárdul, a német ipar máris győzedelmesen versenyez a többi országokkal és Németország gazdasági ujjaéledése iránt egy pillanattal is kétség sem él, sem ellenségel, sem barátai körében. Ausztria élni akarása, ha végsőkéig feszítik a hurt, kétségtelenül erősebb lesz a békeszerződés írott tilalmánál és a csatlakozás éppen azt a Németországot erősítene jelentősen, amelyől

Franciaország leginkább tart. Ennek a veszélyét felismerték úgy Párisban, mint Londonban is. Mindkét helyütt a józan belátás kezd urrá lenni s rájöttek arra, hogy Ausztria segítségében áldozatok árán is tovább kell menni, mint eddig tették.

„Öfelsége az apostoli király.”

A Teleki-kormány tudvalevőleg azzal foglalta el helyét, hogy a mindinkább előtérbe lépő királykérdést igyekszik levenni a napirendről. A legitimisták azonban a magyar kormány tilalma dacára tovább folytatják Károly exkirály érdekében agitációjukat. Erről tanuskodik az a távirat, amelyet Beniczky Ödön volt magyar belügyminiszter újévi üdvözléssel küldött Károly exkirálynak és amelyre a következő válasz érkezett:

— Öfelsége az apostoli király az Excellenciád által kifejtett jókívánatokért úgy a saját nevében, mint a királyné nevében a legmelegebben mond köszönetet és azokat szívből viszonozza. Gondolatban mindig atyai jóakarattal a forrón szeretett magyar nemzetnél időzve, Öfelsége az újév köszöntésében azért imádkozik a Mindenhatóhoz, vajha megáldaná a sokat szenvedett magyar nemzetet és jóságos kezével elvezetné egy jobb jövőhöz. Legfelsőbb parancsra: *Jobb*, kabinettanácsos.

Erdekes, hogy a sürgönyben Károly exkirály mint apostoli király és csak mint Magyarország királya szerepel.

— Nagy hóvihar Berlnben. A német fővárosban a napokban nagy hóvihar dühöngött. A telefonösszeköttetés Keletnémetországgal megszakadt.

álarcos. Ott volt ballerina ruhában Kalmár Laci is. Ő aratta a legnagyobb sikert. Werner Géza félig nőnek, félig férfinak öltözködve vett részt a menetben. Hamarosan be is fejeződött a felvonulás és belibbent a farsang királynője: Horváth Mici. A szépsége predestinálta erre a szerepre, de a felvonulásából hiányzott a királynői környezet. A farsang királynője nem így szokott felvonulni. Hol maradtak az apródok a heroldok, a testőrök, az udvar? Ennyiből állott a nagynak, a még sohasem látottnak hirdetett műsor: A család és az általános kiábrándulás moraja zugott végig a nézőtérén. Hát ennyiért kellett oly nagy belépődíjat szedni? Semmi artisztikum, semmi ötlet, ellenben csupa sablon jellemezte ezt a karnevali felvonulást, amelynél különbet produkálnak akármelyik közönséges álarcosból. A történeti hűség kedvéért meg kell említenünk, hogy Róna Dezső színigazgató és Faludy Károly, az estély rendezője frakkban járkáltak. Egy kis kárpótlás azonban kellett a közönségnek. Erről azután bővebben gondoskodott a színházi zenekar és a cigánybanda. Tánc, újból tánc és ismét tánc egész reggel 5 óráig. Még egy négyest

is rendeztek. A gadril nem sikerült ugyan, de azért mégis kellemes szórakozást nyújtott. Hissen a négyes csak akkor jó és kellemes, ha nem sikerül. A vég nélküli tánc alatt összebarátkozott a közönség. Itt is, ott is körülvettek egy-egy álarcos hölgyet és találgatták, hogy ki is légyen a szép maszk? Tíz esetben kilencszer bevált a mondás: ismerlek szép maszk. S ekkor becsületstóra diszkrétíót kellett fogadni, de öt perc múlva már mindenki tudta, hogy a piros dommino kit rejti, hogy a Pierrette vagy Harlekin melyik urileány. Az embereknek oly jellemző a járásuk, a gesztusuk és a strandról ismert formájuk, hogy a jellem senkit sem tett felismerhetetlenné. Dr. Weil Károly járta meg a legjobban. Barátságát öltött magára: felismerték. Francia marsallnak öltözködött: felismerték. Végül Harlekin jelmezbe bujt: abban is felismerték. Hasonlóképpen járt Finzi Cézár és Szenes Laci is.

Tánc közben az obligát konfetti és szerpentincsata hozott némi változatosságot, de ez a szórakozás sem hasonlított a nizzai karnevalhoz. Éjjel után megérkezett estélyi ruhában, lila parókában Borszékly is, aki némi

szenzációt keltett. Később emelkedni kezdett a hangulat. A büffékben pezsgőt szolgáltak fel, a cigány húzta, szóval jól mulattak az emberek. Szeparékát is rendeztek be az öltözőkben, ezekben bizony zárt ajtók mellett is mulattak. A közönség disztináltan viselkedett és dicséretre méltó fegyelmezettséget tanúsított. Egy-egy folyosó elrejtett zugában vagy egyik-másik párhely diszkrét félhomályában azonban meg-megsimogatták az álarcos hölgy közszemlére kitett hájjait. Summa-summarum: jól mulattak az emberek, de ezt báteremben is el lehetett volna érni. Végezetül megállapítható, hogy az egyenlő, amit a közönség a színházban kapott az volt, amit Kánya Géza és Leipnicker Andor vendéglősök szolgáltattak fel, akik a szakácművészet remekeit halmozták fel a büffékben. Nagyon sok étel és ital maradt meg, mert a közönség nagyrésze nem fogyasztott. Reggel 5 órakor megszűnt minden és ekkor mindenki hazatért. Majd elfelejtettük: most volt száz éve, hogy Madách Imre, az *Ember tragédiája* világ-hírű szerzője született. Tegnap este bizonyára megfordult a sirájában. (k. j.)

A Victoria új vezérigazgatója.

A Victoria takarékpénztár igazgatósága ma dr. Demján Aurél elnöklésével ülést tartott és ezen a pénztárat vezérigazgatójává egyhangulag Adám György eddigi helyettes igazgatót választották meg. Adám György 30 éve működik a Victoria Takarékpénztárnál. Azelőtt a kisjenői fióknézet főnöke volt. Körülbelül másfél évvel ezelőtt, amikor néhai Raicu Sebő betegsége komolyra fordult, az igazgatóság ideiglenesen az aradi főintézet élére állította. Eddigi működése alatt is bebizonyította, hogy kiváló szakember, akinek működése a pénztárat további felvirágoztatását elő fogja mozdítani. Adám György, aki Aradon közbecsülésnek örvend, kiváló képzettséget és munkabírást állít új pozíciójában a Victoria takarékpénztár szolgálatába.

Irodalom és művészet.

A polgármester vette kezébe a színház ügyét.

Megirtuk, hogy Leonard, a timisoarai (temesvári) román színtársulat igazgatója február elejétől kezdve Aradon fog játszani. Szó esett arról is, hogy az aradi magyar színtársulat február hónapban Timisoaran (Temesváron) játszik. Az ottani színház jelenlegi helyisége azonban oly kis befogadó képességű, hogy állandóan felt ház esetén is Róna színigazgató ráfizelne az egy hónapos szezonra. Ebben az ügyben munkatársunk beszélgetett dr. Robu János polgármesterrel, aki a következő kijelentést tette:

— Semmi esetre sem akarom azt, hogy az aradi színtársulat oly tetemes kárt szenvedjen, amely esetleg bukását idézhetné elő. Ma délután Timisoarara (Temesvárra) utazom, ahol tárgyalni fogok Vidrighia főpolgármesterrel és remélem, hogy az ügyet sikerülni fog mindkét színtársulatra nézve előnyösen elintézni.

A színház heti műsora.

Vasárnap d. n.: Madarász. Este: Tatárjárás. (A.)

Hétfő: Csíri. (B.)

Kedd: Hoffmann meséi. (C.)

Szerda: Cigánygrófnó. (A.)

Csütörtök: Cifra nyomoruság. (B.)

Péntek: Ezüst sirály. (Bérlétszünet.)

Szombat d. u.: Betyár kendője. Este: Ezüst sirály. (Bérlétszünet.)

Vasárnap d. u.: Lumpácius, vagy a három jómadár. Este: Ezüst sirály. (Bérlétszünet.)

Hétfő: Ezüst sirály. (C.)

Vasárnap két előadást tartanak a színházban. Délután a Madarász operettet mutatják be és este a legutóbb óriási sikert aratott Tatárjárás ismétlik meg.

Ma vasárnap két előadás a Modern Kabaréban. Ma nagyszabású ünnepi műsort mutat be a Modern Kabaré kitűnő együttese. Délután mérsékelt helyárral, este rendez helyárral mellett szinte kerül: „A ravasz Miska” és „A szerzők iskolája” című kacaglató bohózatok Borszékly, Constant, Nádaszy, Jimmy, Mátrai, Kránitz Böske, Lola Slavikowszky, Fila Jonescu és az összes társak kitűnő műsorral szerepelnek.

A Csíri hétfői reprizét rendkívül érdeklődés előzi meg, mert mindenki ott akar lenni Gajdzinszky Irén fiatal tehetséges naiva bemutatkozó fellépésénél.

Az áruforgalom Magyarországgal

Befejeződtek az aradi tárgyalások. Az aradi állomáson folytatott román-magyar vasuti tárgyalások befejeződtek. A román bizottság tagjai tegnap reggel visszautaztak Bucuresztbe, a magyar megbízottak pedig hétfőn a Bucuresztből jövő gyorsvonattal utaznak vissza Magyarországra. A közléseink szerint a tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek s így alapos a remény arra, hogy a Magyarországgal való áruforgalom a legrövidebb időn belül megindul. A C. F. R.-nek az aradi vonalon át még 750 vaggont kell a Máv. rendelkezésére bocsátani. Jura aradi állomásfőnök már intézkedett, hogy ezek a kocsik minél előbb átadassanak a Máv.-nak. Ennek megtörténte után azonnal megindul az áruforgalom Magyarországgal. Kilátás van arra, hogy a Békéscsabán veszteglő 200 vagon áru minél előbb átjön a határon. Ezekért a vagonokért ugyanis rekompenciaképpen más rakott vagonokat kellett volna Magyarországra küldeni, mint hogy azonban ez nem történt meg, a vagonokat Békéscsabáról nem engedték tovább. Az áruforgalom Magyarországgal három oldalon fog megtörténni. És pedig Aradról Békéscsaba felé Lökösházán át, Oradeamareről (Nagyváradról) Szolnok felé Biharpüspökön át és Oradeamareről (Nagyváradról) Békéscsaba felé Kötögyáron át. A személyforgalomban azonban egyelőre csak az aradcsabai vonalon át bonyolódik le.

A valutapiac.

Páris, szikratávirat január 21-én: dollár 15.38, márka 25.50, leu 20. Bucureszt jan. 21. Dollár 75, márka nagyon szilárd üzletmenet mellett 1.24. Arad: Dollár 76, márka 1.23. Az üzletmenet tartott volt. Timisoara (Temesvár): Dollár 76, márka 1.23. Budapest jan. 21. Angol font 2200—2250, leu 730—750, dollár 550, francia frank 3700—3775, márka 920—940, lira 2020—2050, osztrák korona 79—83, rubel 255—270, leu 725—745, szokol 715—730, svájci frank 8700, korona és frankdinar 1520—1560, lengyel márka 67—71. Bécs: Márka 1225, leu 950, lira 2620, francia frank 4900, svájci frank 11760, dollár 755, rubel 330, szokol 940, angol font 2930, dinár 1940, magyar bankjegy 130.5, lengyel márka 82.5. Zürich: devizaárak: Berlin 1035, Newyork 639, Prága 830, Budapest 110, Zágráb 4, Bucureszt 825, Bécs 127.5, osztrák lebeljegyzett korona 95.

Megkezdődött a román-orsz béketárgyalás.

Páris. Take Jonescu az orosz kormány legutolsó jegyzékére azt válaszolta, hogy a román kormánynak nincsenek ellenséges szándékai az orosz szovjet-köztársaság ellen és mint eddig, ezután is ragaszkodik fog a szigorú semlegességhez. A román kormány ez okból nem érzi szükségét annak, hogy bármilyen békét kössön, de akármely pillanatban hajlandó a két ország között fennálló kérdéseket békés úton megvizsgálni és megoldani.

Lyon. A koppenhágai Politi-

ken arról értesül, hogy a román kormány tárgyalásokat kezdett az orosz szovjettel és hogy egy a Dnyeszter mellett levő helységben találkoztak első ízben a román és orosz katonai delegátusok. A lap szerint Románia feltételei a következők: 1. Bessarabia Romániához való csatlakozásának elismerése; 2. a Moszkvában elhelyezett kínos visszaadása vagy annak aranyban való megtérítése; 3. Románia nem fogad Bucuresztben szovjet követet; 4. a foglyok kölcsönös kieserése.

Ausztria csatlakozása

Németországhoz.

BÉCS. Az osztrák pénzügyi bizottságban Grimm pénzügyminiszter kijelentette, hogy Ausztria helyzete tarthatatlan. Ausztria vagy csatlakozik Németországhoz, vagy összeomlik. Az alsóausztriai tartománygyűlés elhatározta, hogy felszólítja a tartományi kormányt, tartson február 27-én népszavazást Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ügyében.

Háborus karrier.

Londoni távirat szerint a Britisch American Continental Bank beszámolt a fizetéseiről. Ez a hír különösen Krisztiánban keltett feltűnést, mert a bank tulajdonosai a Hannewig Testvérek, a leggazdagabb norvég polgárok közé tartoztak. Az egyik testvér, Hannewig Kristóf különösen nagystílű ember. Az volt a terve, hogy Krisztiánban egy operaházat ajándékozzon. A Hannewig-család óriási vagyonát a háborúnak köszönheti. Amikor ugyanis a tengeraltjáró harc hatása érezhetővé vált, Hannewig Kristóf volt az első, aki Amerikában az olcsó és gyorsan készülő hajók építését szervezte. Az általa alapított hajógyárak oly gyorsasággal készítették a hajókat, hogy minden antant állam Hannewignél dolgoztatott. Nem is csoda tehát, hogy a milliók csak úgy dőltek Hannewig zsebébe. Most azonban úgy látszik, hogy a háború által szerzett vagyon szétfolyt a nagyra is galánis milliomosnak kezei között.

Per egy filmszabadság miatt.

Klein Sándor aradi filmkölcsönző az aradi járásbírószágon szabambitorlásért pert indított Klaics Vilmos és Szeberényi József ellen, azzal vádolván őket, hogy elplagizálták az ő filmkészítési szabadalmát. Klein üzletszerűen foglalkozott a magyar felirású filmek feliratainak lemásolásával és a magyar felírás helyén román felírást alkalmazott. A bíróság kihallgatta Bloch Károly hírlapkiadót is, mert Klein állítása szerint Klaics Vilmos a Bloch nyomdából szerezte meg a szabadsági eljárást. Zih József járásbíró felmentette a szabambitorlás vádjáról úgy Klaics Vilmost, mint Szeberényi Józsefet, mert nem látta bebizonyítottak,

hogy az állítólagos szabadalmat Kleintől elplagizálták volna.

Rejtély a menyasszony körül.

LONDON. Az angol fővárosban az utóbbi időben több oly esemény adódott elő, amelyekkel szemben a rendőrség tehetetlen. Így például egy fiatal asszony, a lakodalma utáni napon, amikor férje hivatalba ment, ismeretlen emberek megszóktatták és még maig sem jutottak nyomára. Az Eastend városnegyedben néhány fiatal nő oly körülmények között lelte halálát, amelyet az annak idején híres és rettegett Jacknak, a hasfelmetszőnek módszerére emlékeztetnek. Az utóbbi napokban egy Palin nevű menyasszony az esküvője napján nyomtalanul eltűnt. A rendőrség minden lehetőt elkövet, hogy a rejtélyes ügy szálait kinyomozza, de eddig fáradozása hiábavalónak bizonyult. Miss Palin, aki igen szép leány hírében állott, nagyon romantikus természetű volt, így könnyen feltehető volt, hogy a vőlegénye elhagyására is képes volt. Miss Palin mint egy üzletben alkalmazott kiszolgáló hölgy megismerkedett egy Stirling nevű jómodu kereskedővel, akibe hamarosan beleszeretett, miután meggyőződött arról, hogy a férfi viszonyozza a vonalmát. Miután a menyasszony szülei Southhamptonban laktak, a fiatalok elhatározták, hogy ott esküsznek meg, már az esküvő napját is megállapították. Stirling az esküvő előtti napon Londonból Southhamptonba jött és egy ottani szállóban vett lakást. Azután érte jött a menyasszonya és erre meglátogatta jövődó apósának házat. Szívélyesen fogadták, megvendégelték és azután visszatért a szállóba. A következő nap reggelén, tehát az esküvő napján, menyasszonya meglátogatta a szállóban és elmondotta, hogy szülei kívánságára elhozta podgyaszát, mert az esküvő után el kell utazniuk. Tényleg egy autóról lerakták a bőröndjeit és a vőlegény szobájába vitték őket.

Miss Palin néhány tréfás szót követően bucsuzott el vőlegényétől és

kijelentette, hogy már előre örül annak a pillanatnak, amikor a templomban viszontláthatja őt, mert szüleivel egyenesen a templomba akar menni. Mister Stirling közben felöltözött és azután a templomba hajtattott: Nagy meglepetéssel látta, hogy menyasszonya szülei a legnagyobb izgalomban vannak, ellenben a menyasszony nincs jelen. A szülők elmondották, hogy leányuk nem tért vissza. Stirling viszont elmondotta, hogy menyasszonya nála volt, hogy szülei kívánságára a podgyaszát elhelyezze. Az öregek kétségbeesetten magyarázták meg, hogy erről nem is beszéltek leányukkal. Mindhárom a szállóba hajtattak és megállapították, hogy a bőröndök, amelyeket Miss Palin odaszállított, üresek. Az esetről értesítették a rendőrséget és kinyomozták, azt a sofőrt, aki hérautojával elvitte a leányt a szállóból. Ez elmondotta, hogy a fiatal nő a szállótól egyenesen a vasuti állomásra hajtattott és ott kifizette az utért járó díjat. Többet nem tudott mondani. A vasuti állomás pénztárosai azonban egyáltalán nem tudtak visszaemlékezni olyan fiatal hölgyre, akit előtte leírtak, hogy az náluk jegyet váltott volna. Az eset ezért ugyancsak misztikus annál is inkább, mert miss Palin őszintén szerette vőlegényét és nagyon örvendett esküvőjének. Hogy mi történt azután, hogy miss Palin az autót elhagyta és hogy a sofőr az ügyben milyen szerepet játszik, teljesen ismeretlen. Mister Stirling, aki a fájdalomtól és kétségbeeséstől majdnem megőrült, visszatért Londonba s úgy ő, mint a szülők mindent elkövetnek, hogy ebbe az ügybe világosságot derítsenek. A közvélemény érthető kíváncsisággal várja a fejleményeket.

Boncolás a Virág-utcában.

Röviden jelentettük, hogy néhány nappal ezelőtt Párid Istvánné Virág-utca 16. szám alatti lakos gyanús körülmények között meghalt és hogy dr. Sommer Nándor vizsgálóbíró elrendelte a boncolást. Az Aradi Közlöny munkatársa jelen volt ennél a hivatalos aktusnál s erről a következőképpen számol be: A Virág-utca piszkos, csúnya és barátságtalan. Sáros, almos házak mögött kíváncsi, munkától fáradt női fejek pislognak elő. A Virág-utca 16. számú ház talán még csunyább és barátságtalanabb, mint a többi. A kapu előtt egy rendőr áll, aki nem akar beengedni. Vegre a kapu alatt álló detektív megismerkedésével vezeti be. A levegőben kábító büz terjed. A boncolást dr. Bradean Athanasz vármegyei főorvos a mosókonyhában végzi. A folyosón egy leány kuporog és folyton lajgál: szegény néni, ha tudta volna ezt. A mulató még ki ment a kúthoz, pedig már nem érezte jól magát és egyszerre összeesett. Iaj, hogy összevagdallják szegényt! A kullaszogot nem lehet kibírni, kizavar az utcára. Ott künn a rendőr beszélget egy csomó kíváncsiskodó asszonnal, néhány lépéssel arrébb áll a vizsgálóbíró kocsija, amelynek lovai toporzékolva tapossák a Virág-utca sarát.

Budapesti értékpia. Budapest. Az értéktőzsdén január 21-én a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hírel 2110, Osztrák Hírel 1100, Angol-Magyar Bank 985, Leszámlolóbank 820, Salgótarjáni 8125, Rimauvári 3800, Államvasút 4375.

HIREK.

Vallomások.

(A költő most megjelent legújabb könyvéből.)

Szeretek ünni vig baráti körben
Pohár mellett a késő éjszakán.
Mikor kedvünkől az éj visszadöbben
És hajnal támad már az est nyomán.
Duhaj nótákból andalgóba zökken,
Meg uira szaporazza a cigány,
S előkerülnek mind a régi nóták,
Mikor a füstös még nem ismer kótát.

Szeretek andalogni mély magányban,
Visszaálmogni régi képeket,
Miket uton-uffélen találtam.
S találnom gyönyör volt és élvezet.
Hiszek halálban és feltámadásban.
Mindkettőhöz egy ösvény vezet.
Ha hazugság is, mégis jó és drága
A lélek tilkon sejtve nőtt virága.

Szeretek hinni egy messze jövőben,
Bár tudom csak a távoli messzeség.
De ha ábrándok hő karjába dőltem,
A röpke pillanat nekem elég.
Tudom hogy jó és zimankós időben,
Egyképpen ólálkodik már a vég.
De öncsalás és vigasz sincsen távol,
S jelentkezik lassan önmagától.

Kiss József.

— **Fényes László nem bocsátották szabadon.** Budapest. Az ítélet tábla tegnap foglalkozott a Tisza-pőr három vádlójának a vizsgálati fogság fenntartása ellen beadott felfolyamodásával. Fényes László szintén adott be felfolyamodást, de azt elutasították. A táblai döntés annyiban kellett meglepetést, mert Fényes László szabadonbocsátását valószínűnek tartották.

— **Újból tárgyalnak a törvénytöréseket.** Az aradi törvénytörések büntető tanácsa a folyamatban levő összesítési munkálatai miatt sokáig nem tarthatott tárgyalásokat. Három héti szünet után a büntető tanács a mai napon ismét megkezdte működését. A tanács, amelynek elnöke Biftó József táblabíró, tagjai pedig dr. Kovács József és Aknay Sándor táblabírók, a mai napon több lopási ügyben tartott főtárgyalást.

— **A III. osztályú kereseti adó.** A városi adóhivatal hivatalosan közli, hogy a január 24-ére hirdetett III. osztályú kereseti adó folytatódó tárgyalásait a 25-én tartják meg.

— **A pápa volt titkára nősül.** A turini Stampa jelenli, hogy Gerlach Rezső prelátus, XV-ik Benedek pápa kamarása és titkára kilép a papi rendből és megnősül. Gerlach ellen a háború folyamán Németország javára állítólag üzött kémkedés miatt eljárást indítottak és inkontinencián életfogytiglani fegyházra ítélték. Gerlach megszökött Rómából és beállt katonának. Állítólag egy bajor huszárezredben mint hadnagy szolgált.

— **Rokkantak a városban.** Az aradi rokkantak küldöttsége ma délelőtt felkereste dr. Angel István helyettes polgármestert és arra kérte, intézkedjék, hogy a rokkantak megkapják a népjóléti segélyt, amelyet mindezekig nem kaptak meg. A helyettes polgármester a rokkantak előtt megnyugtató kijelentést tett.

— **Vizsgálat a városi majorokban.** Covacevicu Iván, városi aljegyző Popovicia Dávid főállatorvossal, Erdős Ignác városi állatorvossal és Pál Egon városgazdával ma meglátogatta a városi majorokat és megvizsgálta az apaállatokat. A vizsgálat eredménye kielégítő volt.

— **Meghívás.** Az „Aradi Polgári Jótékony Egyesület” (Menház) f. évi február 2-án d. e. 10 órakor az Ipartestület földszinti helyiségében (Iparosok Hírelszövegkeze) tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület mélyen tisztelt tagjai van szerencsénk tisztelettel meghívni. Arad, 1921. évi január 15. Tisztelettel: Az elnökség.

Az aradi malmok beszüntetik üzemüket.

Az aradi darálómalmok tulajdonosai ma délelőtt felkeresték dr. Robu János polgármestert és bejelentették, hogy kénytelenek beszüntetni üzemüket, mert az új örlési rendelet értelmében üzemükre naponta nagyobb összegeket fizetnek rá. Az új örlési rendelet ugyanis 50 százalékkal szállítja le az örlési díjakat s ezzel szemben a villanyáram egységára egymaga 100 százalékkal emelkedett. A malmtulajdonosok kifejtették, hogy az új örlési rendelet értelmében egy métermázs gabona darálásáért 10 leit kapnak, ezzel szemben a költség métermázsanként 12–15 leit. Arra kérték tehát a

polgármestert, tegyen lépéseket az iránt, hogy a rendeletet a közérlemezési államtitkárság visszavonja. A polgármester megígérte, hogy kérésüket felterjeszti az államtitkársághoz.

Fulger-Jonescu vármegyei érlemezési főfelügyelő, aki néhány napig a vármegyében volt és a malmok könyveit megvizsgálta, a könyvekből megállapította, hogy a malmosok az új örlési rendelet mellett nem képesek üzemüket fenntartani. A főfelügyelő a tapasztaltak alapján felterjesztést intéz a közérlemezési államtitkársághoz s ebben azt javasolja, hogy az örlési díjakat emelje fel.

Gyűjtés a tanítóképzési növendékeknek.

A női tanítóképző intézménybe járó gyakorlati szegénysorsú növendékek részére Jonescu Fulger vármegyei érlemezési felügyelő a következő adományokat gyűjtötte össze: Városi Érlemezési Iroda 20 rend flanel ing és nadrág értéke 1000 lei, Papp Magyar Kornél 20 lei, Ottó Hoffmann 40 lei, Kutányi Ferenc 20 lei, Deutsch T. 3 öltöny 1000 lei értékben, Turul-gyár, Vojtek és Weisz, Lengyel Testvérek, Maidt Emil, Atlántika, Guttman és Berger, Münz, Alex. Stoico hivatala, Éles Armin, Központi Drogéria, Schuch Ferenc, egyenként 20 lei, Dieczana könyvek 30 lei értékben, Aradana 20 méter vászon 200 lei értékben, Kerpel írószerek 50 lei értékben, Marmarosch bank és Romaneasca bank egyenként 100 lei, Virgil Serb és Dumitrescu egyenként 10 lei, Textil-gyár 25 méter vászon 425 lei értékben, Marta-gyár 50 lei, Weitzergyár 500 lei, Aradi Kötsző-gyár 12 darab sapka 340 lei értékben, Victoria bank 1000 lei, Neumann 50 lei, Klein könyvek 50 lei értékben, Szántó Mór és Társa egy rend ruha 200 lei értékben. Ezen holmik és pénz a karácsonyi estén lettek szétosztva a növendékek igazi örömeire. Jonescu Fulger az iskola igazgatóságával együtt halásan köszöni és nyugtatja a jószívű adományokat.

— **Házasságok.** Diszes és előkelő vendégsereg jelenlétében esküdtött örök hűséget Budapesten a jezsuiták Jézus szent szíve templomában Hidvéghy Ilonka, Hidvéghy Pál és Gálffy Gizella leánya és Spanner Egon vezérkari százados özv. Spanner Józsefné gáltoldi Markovics Mária fia. Tanúk voltak a vőlegény részéről báró Riedl Zdenko és Takátsy György vezérkari ezredes, a menyasszony részéről szentgróthi és szentpáli Beke László és berei Dr. Papp Ragány István államtitkár. Az esküvői szertartás alatt Raspine Bertsch Mimi énekel művészi tökéletességgel.

Juhász Margit és Szilágyi Lajos házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A 20 százalékos tarifaemelés.** A bucsuresli vasúti vezérigazgatóság elrendelte, hogy január 15-étől kezdődően a személy- és áruszállítási díjon felül fizetendő 20 százalék a CFR. munkáspénztárának javára fordítandó. A pénztár eddig a jegyek árából 5 százalékot kapott, ezután 25 százalék lesz a részesedése.

— **Naponta újabb műtárgyak láthatók a képző- és iparművészeti szalon állandó kiállításán.** Megtekinthető délelőtt 10-től 1-ig, délután 3-tól 7-ig a kulturpalota kistermében.

— **A szegényház jötevéi.** Kovintyity Uros, aradi görög keleti szerb lelkész ma megjelent többedmagával a városi szegényházban és az ott ápolottakat nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül megvendégelte sült csirkével, sonkával és borral. Czako Lajos szegényházi gond-

nok ezúton mond köszönetet a szerb lelkésznek és mindazoknak, akik élelmiszert juttattak a szegényház lakóinak.

— **A rendőrség költözködése.** Megírjuk, hogy a volt honvédelmi lakóház lakóit rendőrlégénységi lakóházzá alakították át és hogy a rendőrlégénység hamarosan át is költözködik oda. Dr. Angel István helyettes polgármester ma kijelentette munkatársunk előtt, hogy a rendőrlégénységnek a volt lakóházba való átköltözésével több középület szabadul fel és adható vissza eredeti rendeltetésének. Így a felső kereskedelmi iskolában a polgári leányiskola kap helyet, a többi megürült helyiségre nézve azonban még eddig nem történt intézkedés.

— **Tíz emeletes kiállítási palota.** Lipcse. A hirneves áruminta vásárok rendezőse, a kereskedelmi és ipari érdekeltségek a rendezendő kiállítások céljaira egy milliárd költséggel 10 emeletes kiállítási palotát építenek.

— **Rendőri hírek.** Ispravnic Octavian világios villájából 22000 lei értékű ruháknak lopott el. A nyomozással megbízott Halmann és Vatan detektívek a tettest elfogták Juon Marianné személyében. — A mai helipiacon Wagner és Köhler detektíveknek feltűnt egy gyanús külsejű ember, aki négy zsák cinket szállított. Az igazoláskor kiderült, hogy Dipold Ferencnek hívják és a négy zsák cink katonai eredetű. Dipold azt állította, hogy a cinket egy ismeretlen embertől vásárolta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Piros mezőben fehér kereszt hirdeti kiáltó plakátokon,** hogy sietve közeledik február hónap, amelynek két első napját Arad közönsége a Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület színházi estélyeinek a végigélvezésére fogja szentelni. A selymes, zenés, tarka estélyen szereplő négy előkép a női gyöngéd izlés és a legnagyobb művészet csodája lesz. Tánccok, magánszámok szórakoztatják a közönséget, Monna Lysa meglevenedésén kívül Krudy Magda ismert aradi író Karneval című 1 felvonásos színjátékának a bemutatója már eddig is a legnagyobb érdeklődést váltotta ki. A Bloch cégnél előjegyzésben lévő színházi helyek csak kedden reggelig tarthatók fenn.

— **Hibaigazítás.** Legutóbb közöltük azok névsorát, akiknek távoznia kell Aradról. A névsorban benne volt Grósz József cipőfelsőrész-készítő neve is. Egy Grósz József cipőfelsőrész-készítő tanulónak tényleg távoznia kell, de ez nem azonos Grósz Gyulával, aki továbbra is Aradon maradhat.

— **Szerelen a Városban,** Mese a hadimilinérol, Csendélet a moziiban; A lefőzőt, szerkesztő ur, Pofozó iskola, Konfliktus a kisvasuton, Az ötletes humorista, Arad filmváros, A költő győzelme, Jólás 1921-re, Három kalap, Tréfás apróhirdetések, stb. című szencziós cikkeket

közöl a népszerű „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **A bécsi gyors jegyárai.** Tegnap közöltük a bécsi gyorsvonal tarifáját, közleményünkbe azonban sajtóhiba csúszott be. A helyes tarifa a következő: Aradról Busurestibe elsőosztályú jegy ára 501 lei 60 bani, másodosztályú jegy ára pedig 285 lei 60 bani. A városi menetjegyirodánál szerzett értesülésünk szerint ebben a tarifában benne van az újonnan elrendelt 20 százalékos felár is. A menetjegyirodában az elővételért csekély összeg fizelendő.

— **Filharmonikus hangverseny.** Január 24-én, hétfőn rendez a filharmonikus egyesület 122-ik zenekari hangversenyét. Ez alkalommal először kerül Aradon előadásra Goldmark gyönyörű baletzenéje a Sába királynőből. Mendelssohn, Massenet és Tschajkovsky remekei lesznek a műsoron. Jegyeket a Scherhag cég árusítja.

— **Az „Arader Zeitung” legújabb száma** szenzációs tartalommal jelent meg. Kaplato minden utcai rikancsnál.

— **Az Aradi Munkás Testvér Egyesület** rendes évi közgyűlést január 23-án d. u. fél 3 órakor tartja a városháza közgyűlési termében, amelyre a tagok minél nagyobb számu megjelenségét kéri a vezetőség.

— **Strengár György** ma délután bentjárt szerkesztőségünkben és sirva kérte, cáfoljuk meg azt, hogy neki 30000 koronája volt. Strengár elpanaszolta, hogy ennyi pénzt még sohasem látott együtt, most a legnagyobb nyomorban él és arra kéri a jószívű embereket, hogy mint ezelőtt, továbbra is támogassák őt.

A második bécsi gyors Aradon.

Szombaton délután 5 óra 15 perckor érkezett Aradra a második bécs-bucuresti gyorsvonal. A gyorsvonalot Kurticsen a vasúti állomáson Vulpe József a határrendőrség parancsnoka várta, Aradon pedig Mihailovici helyettes igazgató, Cighy felügyelő, Lőcsi főellenőr, Jura állomásfőnök és Sáfrány helyettes főnök fogadták a vonatot. A második bécsi gyorsvonalon már több utas utazott és Aradon is többen szálltak le. Gritta Ovidiu rendőrprefektus ezzel a vonattal utazott el Clujra (Kolozsvárra.) A vonatot Mezey Endre Máv. felügyelő csabai forgalmi főnök hozta Aradig, innen pedig Timkó felügyelő vitte Teiusig (Tövisig). A vonat 50 percnyi tartózkodás után hagyta el az aradi pályaudvart. A magyar személyzet hétfőig Aradon marad és az első bucsuresi gyorsal megy vissza Magyarországra.

Eladott aradi ingatlanok.

Dános Gyula és neje eladták a Batthyány-utca 29. számú házat 400.000 leierért ifj. Eliás Adolf és nejeük. — Dobozy Ferenc és neje eladták az Apaffy Mihály-utca 44. számú házat 34.500 leierért özv. Serdinant Nikolaének. — Györfly Árpádné eladta a Lipót-utca 4. számú házat 90.000 leierért Klein I. József és nejeük. — Pankovics Károly, Ferenc, József, Etelka, Gizella és Julia eladták az Ilona-utca 28. számú házból az őket illető részeket 30.000 leierért az aradi vegyipar vállalat Sonn és Weil aradi cégnek. Vljako Mária férj. Dobró Józsefné eladta az Uj-utca 24. számú házat 39.900 leierért Katitz Milivojnak. — Dobreu Virgil Eugen eladta a Dovaldölben fekvő 4 hold 720 négyzetööl kaszálót 23.000 leierért Kellner Bélának. — Engels Mihályné eladta az Angyal-utca 16. számú házat 10.000 leierért és életfogytiglani lakásért Gyárfás László és nejeük.

Jorina, a jósnő.

(A kekecsi cigánysoron.)

Apró sáros vályogviskók rongyoskodnak a fénytelen januári napban. Ömlik a füst és piszkos-színű füstöt ködbe takarja a kerítések allján látszadó félméz-telen gyerekeket. Egy cigányasszony ül az út szélén. Egyik kezében rongypolyába burkolt gyereket szorit emlőjéhez, a másik kezéből egy spárgára akasztott döglött kakast lógat le a földre. A kis pürdek köröm sereglének. Hozzáérnek a kezemhez, a kabátomhoz. Fröszakkal a kezemet akariák csókolni és behizelgő hangon duruzsolnak: — Nagyságos ur egy krajcárt. Egy hatost nagy ságos ur... A ponyvával beakasztott ajtó mögött egy bozontos rosszakaratu kutya ugrik nekem. Nem ugat, hanem csendben megvárja, míg közvetlen közelébe érek és akkor dühösen morogva beleharap a nadrágomba. Egy őszhajú cigányember lép ki a segélykiáltásomra. A gyerekek bizonyos tisztelettel térnek ki utjából. Ostor van a kezében, azzal veri végig a tolakodókat. Valamit cigányul szól rájuk: — Rátye diés! — Majd hozzámlép és felajánlja szolgálatait. Elvezet a feleségéhez, mert az ő felesége messze földön híres a jóslásairól; — Kiveti kérem az a kártyából a biztos jövőndőt.

Amíg végig megyünk a sáros mocsos kis táboron, elmeséli, hogy sok finom urihölgy szokott kijönni Aradról is a „Jorinához”, mert így hívják az asszonyt. Megyünk a viskók között és olyan érzésem van, mintha a mesebeli cigányországban lennék, amivel gyerekkoromban annyit ijesztettek. A sor tulsó végén az utolsó vityillóban lakik Jorina. Le kell hajolnom, mikor bemegyünk az alacsony ajtóren. Gyermekszüvelkedés és gőz, a félhomályban egy disznó rőfög. A sarokban majporog egy rongygomolyag, majd mikor a vezetőm közelébe megy és valamit a fülebe sug megszólal: — Csókolom a kezedet nagyságos uram. Én megötendőldöm a te életedet.

Zsírós, piszkos kártyacsomót kapargált elő a fiók mélyéről és nekem is hejjet mutatott az egyik háromlábu suszter-széken. Amint az ablakra akasztott hálódarabon beszűrődik a nap és rávetődik sáv a csontos képére, szinte ijeszítően csontvázszerű. Hideg és piszkos ujjai bámulatos mozgékony-sággal paklizzák a kártyákat. Már beszél is hosszú ünnepélyes vonatott hangon: — Szerencsés órában születettél. Van egy leány, aki rád gondol, de te nem őt szereted... Beszél. Fogatlan ajkai mögül ömlenek a szavak és közben folyton arcomat kémleli: — Hidd el nagyságos uram, én csak igazat mondok. De vigyázz, ez a zöld hetes... ez halált jelent. No nem most... mert piros hetes jött utána. Uram szerencsés vagy. Egy barna lányt nem hiába szeretsz és ha egy rosszakaró ármánykodik is rád, te leszel a győztes.

Már nagyon bánt a füledet levegő. Két lelt akarok neki adni, de sértődötten adja vissza, mert mindenkitől tizet szokott kapni. Az ajtóban egy elegáns hölgygel találkoztam. Prémis bundában volt és arcát elfordította, mikor kíváncsian tekintettem rá. Kűm a mező végén számoztalan kö-

A pusztulás városa. Élet a mostani Bécsben.

BÉCS. A szociáldemokrata-párt a választásokon elszenvedett bukása után arra a gondolatra jutott, hogy sztrájkokat proklamál. A párt most felfedezte, hogy Ausztriában az élet most nagyon drága, sőt azt is felfedezte, hogy Bécsben árdrágítók és siberek vannak, akik a tömegek nyomorából milliókat harácsolnak össze anélkül, hogy a kormány fellépne ellenük. Amíg azonban a szociáldemokrata-párt volt uralmon, addig mindez nem volt, addig Ausztriában boldogan és megelégedetten éltek az emberek s az árdrágítók és siberek rettegtek tőlük. A párt agitációjának az lett az eredménye, hogy az emberek ezrei a következő követelést terjesztették a kormány elé: Ha a kormány 48 órán belül meg nem szünteti a drágaságot, sztrájkba lépünk. És a kormány hiába jelenti ki, hogy kormányrendeletekkel a drágaságot nem lehet megszüntetni, mert hiszen akkor a rendeletekben ugyancsak bővelkedő Oroszország lenne a legolcsóbb állam. A kormány ellenben rámutatott azokra a külföldi tárgyalásokra, amelyek lehetővé teszik, hogy Ausztria kölcsönt kapjon. A felizgatott tömeg azonban nem nyugszik meg és ragaszkodik ultimátumához. Így azután a munkásságot egyik sztrájkból a másikba kergetik s így a szegény ország sohasem kapja vissza nyugalomát. A pincérek, a kik egy nap alatt annyi borraivalót kapnak, mint amennyi egy tisztviselő havi fizetése, sztrájkolnak. A közúti vasut alkalmazottai sztrájkolnak, mert nem kaptak karácsonyi renumerációt. A fogtechnikusok, színházi alkalmazottak, fémmunkások, szabók mindmind sztrájkolnak. Valamelyik vasúti állomás alkalmazottainak

csi várta. A ház-előtt megint megrohannak a gyerekek és mikor né lány pénzdarabot közülük dobók, cigánykerekét vetnek örömlükben. Mikor megbizonyosodnak arról, hogy nem bántom őket, az egyik háromsztetendőnek látszó kisleány a cigarettát is kikapja a kezemből és elszaladva tovább szivja. A többiek köveket hajigálnak utána. Az egyik házikó előtt egy rongyos leány támaszkodik neki a kiszáradt eperfének. Gyönyörű nagy kék szemei vannak. Legkevésbé sem cigánytipus. Mikor önkéntelenül rajta felejttem szememet, egy undorító vénasszony szólal meg a hátam mögött: — Nagyságos ur nem akarod a leányomat? A leány elpirul és befut a házba. Tovább megyek, de a vénasszony nem akar elmaradni mellőlem, majd ő is kinálkozik, hogy kártyát fog vetni. Mikor kijelentem, hogy nem kell, gorombáskodni kezd, csak úgy ömlenek szájából a káromkodások. Végre én vagyok mégis csak a gyengébb, mert megunva a dolgot, pénzt adok neki és ezzel sikorról lerázom a

eszébe jut, hogy sztrájkoljanak. megbénítják az egész vonalon a forgalmat anélkül, hogy máshol lévő társaikkal megegyeznének. Sőt a telefonisták és távirások is sztrájkolnak, hogy Ausztriában olcsóbb legyen az élet.

A szociáldemokratáknak kezében volt az egész hatalom és kezükben volt az utca, amellyel terrorizálták a polgári lakosságot, sőt a hadseregéből is parthadsereget alakítottak a saját céljaikra s mindennek ellenére semmi eredményt sem tudtak elérni. A nagy szociáldemokrata pártprogram szétfolyt. Sehol sem volt egy nagy gondolat, sehol sem vezettek keresztül nagyszabású reformokat. A vezetők jól fizetett állások után futkostak, a hatalmon lévő rokonaikat és barátaikat állami pénzen tartották el és közben a tömeg nyomorgott. Ausztria egyre jobban süllyedt. A gazdasági zuhanáshoz, a valuta borzalmas eséséhez a lakosság erkölcsi pusztulása járult. Nyereségvágy, kapzsiság, diadalmaskodtak, a jó és gonosz, a tisztesség és becstelenség érzése eltűnt. Bécsben ma már az a helyzet, hogy a középosztály leányai a bűn karjaiba vetették magukat. Nem a drágaság és éhség idézte elő, hiszen a bécsi nő a háboru alatt is éhezett, de a sok kísértés, az uralkodó osztály példái, a hadigazdagok kicsapongásai idézték elő a fiatal nők erkölcsi züllöttségét. A polgári osztály leányai és hivatalnokleányok titkos prostituáltak lettek, hogy a toalett örületnek ők is hódolhassanak, hogy a szórakozóhelyek forgatagában lehessenek. Bécsset valóságos táncmánia fogta el, mindenütt a legerkölcstelenebb táncokat járják, amelyben a nő megtagadja női mivoltát.

nyakamról. A gyerekek elkísérnek egész a nagymező végéig, de én még jó darabig érzem az éhes tüzes fekete gyermektekinteteket, amint utánam bámulnak.

(S. E.)

Veszedelemben a Symplon.

(Elhárított vasúti szerencsétlenség.)

LUGOJ (Lugos). Nagy veszedelemről szabadította meg az elmúlt pénteken Hoffmann ottani vasutas a Symplon utasait. Hoffmann ugyanis észrevette, hogy a Timisoaráról (Temesvárról) érkező Symplon hamis vágányra van beállítva s egy a pályaudvaron veszteglő vonathat fog beszálladni, ha gyorsan nem történik intézkedés. Hoffmann odarohant a váltóhoz és azt beállította. A közönség előbb azt hitte, hogy mérényletről van szó és csak később értesült róla, hogy ez a gyors cse-

lekvés kiszámíthatatlan katasztrófától mentette meg a Symplon utasait.

Apponyi nyilatkozata.

PÁRIS. Gróf Apponyi Albertet meginterjuvolta az Eclairé munkatársa. Apponyi kijelentette, hogy utazásának nincsen sem politikai, sem hivatalos célja. Utazásával csak a régi kapcsolatok felújítására akarta felhasználni az alkalmat. A népszövetséget hívó emberek gyülekezetének mondotta, a kik azért jöttek össze, hogy a népek szövetségének szükségességét propagálják. A tegnapi ellenségek ma már a világ ujjaépítésén működnek együtt. Apponyi ma Genfben utazott, ahol az egyetem meghívására előadást tart.

Habsburg főherceg találkozása az olasz királlyal.

Rómából jelentik, hogy József Ferenc főherceg, József főherceg fia a Turin mellett levő Aglie nevű faluban találkozott az olasz királlyal és családjával. Ebben a faluban esküdött meg Wittelsbach Konrad bajor herceg. Gizella főhercegnő fia Bona genovai hercegleánnyal. A békekötés óta ez az első eset, hogy a volt központi hatalmak uralkodó családjának egyik tagja találkozott egy antant hatalom királyával.

Mozsi.

A mozgóképszínházak műsora. Január 23-án az Apollóban: Az árnyék. Társadalmi dráma. — Az Urániában: Dráma a hálóköcsiben. Detektív dráma. — Olasz-filmvilágság — az Apollóban. A háborús években az olasz filmgyártás új produkciói nem jutottak el hozzánk s megfosztották amugy is vérszegény kulturális életünket ezektől a művészeti remekektől. Az elmulasztottakat igyekszik most pótolni az Apolló színház igazgatósága, amely egymásután mutatja be az új olasz filmeket. Ezeknek sorába tartozik az Árnyék című 4 felvonásos dráma is, amely úgy megkapó meséjénél, mint kiállításának művészeti gazdságánál fogva a közönség legnagyobb tetszésre tarthat számot. A darab főszereplői a legkiválóbb olasz mozistarok, akik alkításukkal művészeti élményt nyújtanak a nézőnek. Vasárnaptól fogva mutatja be az Apolló az új olasz filmet.

Jön TIH—MINH!

Dráma a hálóköcsiben. Nagyszabású detektívdramát mutat be vasárnaptól kezdve az Uránia színház. Már a darab címe is elárulja, hogy idegesítően izgalmas filmdramában gyönyörködhetünk az Uránia premierjén. Zseniális detektívek vakmerő és invenciózus munkáját szemlélhetjük egy rendkívül titkos eszt felderítésével kapcsolatosan. A lörténet nagyrésze egy roborogó vonat hálóköcsijében játszódik le, ami kétségtelenül növeli a dráma érdekességét. A főszerepben Sámson, az óriás lesalkatu moziész mutatja be ismételt művészetét és legyőzhetetlen testi erejét.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL URINÓ 40 éves uriember önzetlen barátságát keresi. Leveleket e lapban jelezve „Melegsivű asszony” jelígre a kiadóba kér. 307

Házasság.

ARVA LEÁNY némi hozománnyal házasság céljából megismerkedne jobb iparossal. Teljes című leveleket „Arva 25” jelígre kér. 296

SAJÁT HÁZZAL rendelkező 45 éves vidéki özvegy, házasság céljából megismerkedne középkorú iparossal, vagy nyugdíjas tisztviselővel. Teljes című leveleket „Iparosné” jelígre a kiadóba kérék. 305

Alkalmazás.

SZÉPIRASU gyakornok biztosító társaságnál felvétetik. Cím a kiadóban. 311

KONYHAKERTÉSZ alkalmazást keres. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 306

BEJÁRÓNÉNAK, vagy kiszolgálónak ajánlkozok egy megbízható nő. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10441

HÁZAKHOZ ajánlkozok ügyes varróleány. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10440

ELSŐRANGU SZABÁSNÓ francia szabásban teljesen jártas, jó fizetéssel felvétetik Juliu Plesz cégnél Strada Colonel Pirici (Vörösmarty-utca) 3. 259

PERFEKT könyvelő és levelező alkalmazást keres. Megkereséseket „Komoly” jelígre a kiadóba kéri. 276

Lakás.

ELCSERÉLNEM Strada Marasesti (Kosuth- és Nagy Sándor-utcák) sarkán levő előszobával, fürdőszobával ellátott elegánsan burorított különbejáratu szobában egy Karolina-utca környékén levő különbejáratu burorított szobával. Ajánlatokat a kiadóba kérem „Mérnök” jelígre. 314

EGY szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakást keresek, esetleg albérletbe is. Megkereséseket Nagy Parkas, Arad, Strada Horia kérek. 276

Vétel és eladás.

VÉNNÉK fehér gyermek ágyat. Címeket a kiadóba kérek. 295

EBÉDLŐ berendezés tölgyfából, nagytükörrel és márvánnyal eladó. Pével Kertész fűszerkereskedő, vasút mellett. 302

KÉT STRÁFKOCSI eladó. Felvilágosítást nyújt Gárdos és Bornstein, Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. 301

ASZTALQS MESTEREK FIGYELMÉBE! Dtszbutorvasalások bármely stylumban és színben, továbbá commers vasalások a legolcsóbban beszerezhetők a készletnél: Lugosy Béla, Gyár-utca 11. 303

RÉZ HALÓT ÉS ZONGORA SZEKET vennék. Címeket a kiadóba kérek. 293

MODERN ebédlő, rövid, keresztthuros zongora, két ablakra való kézimunka függöny eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10441

JÓKARBAN levő matt ebédlő, háló és salongarnitúra olcsón eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 10441

BORHUZO pumpák kiváló minőségben 1¼, 1½ átmérőiek. Hozzávaló gummitömlők. Szülőpermetezők teljesen felszerelve kaphatók. Horvát József műszaki cikkek üzletében Arad, Strada General Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. 10472

MATT EBÉDLŐ bútor, konyhaszekrény, cselédágy eladó. Strada Virginia Hotel (Erzsébet-utca) 6. sz. 261

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Schön si Messer

Rövid, szövött és norinbergi kereskedése 308

Arad, Boozkó-utca 1. (zsidó templommal szemben.)

KÉKKÖ

98-99 %-os angol, azonnalra vagy későbbi szállításra kapható GUSZTAV DÖRR cégnek a városfőszal szemben.

Olcso szerelési anyagok

ismét érkeztek

Varga si Rosenfeld

villanyezelőknek. A Központi Szállással szemben. 299

ARANYAT

a legmagasabb árban veszok 296

DARVAS SANDOR

Strada Metianu (Forrai-utca) 2a. szam.

Vendéglő átvételére

nős szakember száználkös elszámolással, vagy hasznbérbe kerestetik április 1-ére. Ugyanott gázcsövek eladók. 10440

Horn János, Marosillye.

Elköltözés miatt olcsón eladók:

Str. Metianu (Forrai-utca) nagy emeletes ház üzlettel és lakásokkal.

Magánházak:

Str. Vasilie Troseau (Teleki-utca)ban, Calea Andrei Saguna (Varjassy Lajos-utca)ban, Berossényi Miklós-utca)ban és Str. Tribunalu Axente (Damjanich-utca)ban, esetleg elfoglalhato lakásokkal, könnyü fizetési feltételek mellett,

továbbá:

cement csövek és kutygyűrűk készítéséhez szükséges jókaban levő vasmodellek alátét vasakkal,

továbbá:

nyári vendéglőből a nagy kávéházba felállithato napellenző vasoszlopokon, lehathato szárnyakkal, teljesen felszerelve, ponyvákkal együtt. A fentiekre felvilágosítással szolgál Gábor építész, Fehér Kereszt kávéházban.

Domán Ignác aradi özég

ponyva kölcsönző üzletét átvettük és azt fenti cég alatt változatlanul tovább vezetjük. Cégünk vásárol és elad, mindenker a legolcsóbb napiáron gabonás, lisztes, korpás, sós, asznes, cement és minden egyéb fajta zsákot, valamint új és használt ponyvát minden nagyságban, melyet kölcsön is adunk. 37

Baumann János és Baumann Lajos, mint Domán Ignác cég tulajdonosai Strada Jesif Vulcan (Kazinczy-utca) 11.

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb árban vesz a

BRANDESZ-féle ékszergyár részére a

Központi Aranybeváltó ékszerész

ARADON, Bulevardul Regele Ferdinand I (József Fog-ut) 12. 307

Vésnöki munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

Száraz tölgyyszőlőkarót

7' hosszut waggontételben szállitunk Konop állomásról, továbbá ajánljuk köris- és szil-bognárfánkat, azonkívül 2, 2.50 és 3 méteres tölgyoszlopot. 290

Hazai Fatermelő R.-T. Arad

Bulev. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 20.

JEANETTA MOHR
vissz. fogtechnikus
Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8-12, 2-7-ig.
Mindene csüztörökös szeg-
nyeknek ingyen foghuzás.
FOG 30511

A Hungaria Általános Biztosító r. t. igazgatósága aradi vezér-ügynökségét 10438

Fischer és Társa

aradi cégnek adta át.

Elvállal élet-, tűzkár-, szavatossági-, betöréskár, beleset- és üvegbiztosításokat előnyös díjtelék és a biztosítottak érdekeivel mindenben számoló feltételek mellett. Az adminisztrációs teendőket továbbra is Pollák Márton irodafőnök vezeti. Iroda: Str. Romanul (Eriny-ut) Bohos paleta. Bekapcsolt interurbán telefon 200.

BAUMANN LAJOS

ARAD

Iroda: Str. Jesif Vulcan (Kazinczy-ut) 11. Lakás: Piata Avram Iancu (Szabadság-ut) 11. 86

hordókereskedő, vesz és elad minden nagyságu hordókat. Egyben értesitem a Bortermelőket és kereskedőket, hogy hordókat kölcsönbe is adok, úgy helyi tarolásra mint szállításra.

Tavasza gyönyörü szép lesz, ha már mostan

WEISZ-féle

Elsa kánfor krémek használ

Egy tégely ára: 10.- Lei.

Kapható: Hanzu, Vas, Vojtek és Welsz és Lázár drogeriában. 10041

Eladó

Variassy József-utca 14. számú hat szobás modern magánház gyümölcsös kerttel, parkirozott udvarral, elfoglalhato lakással; Borossebesen 10 holdas termőszőlő lakóházzal, pincével, felszereléssel eladó együtt, vagy külön. Értekezhetni: BERZSENYI, Variassy, József-utca 14. 10472

Bognármestert,

ki az iparvasuti kocsi gyártásához is ért, alvázai mésztelepemhes azonnali belépésre keresek

Klein B. Vilmos

Str. Seminarului (Sina-utca) 1a. sz. 126

Primaria comunei Secusigiu.

No. 119-1921.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Secesut község előjáróság folyó hó január hó 27-ik napjának délelőtt 10 órajakor 1 községi bikát és 2 kant nyilvános árverésen elad. 297

Secesut, la 19. Januarie 1921.

ELŐJÁRÓSÁG.

ELADÓ műtőszekrény, teljesen új, felszerésben könyvszekrénynek is használható. Megtekinthető a kovaszinci postahivatalban. 310

GYÖNYÖRÜ rövid „Dörr” zongora és egy teljesen új beraktározott modern világos hálószoba eladó. Strada Hossu Sirianu (Aulich Lajos-utca) 10. 312

ALIG HASZNALT tisztá cin tüdőköd eladó Erdélyi-ut 12. sz. 315

BUTOR. Ebédlő és hálószobák eladó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

RÉZHALÓSZOBA és egy poantlé dupla ágyterítő stb. eladó. Piata Mihail Viteaz (Ferenc-tér) 6 Orczy-utca sarok. 253

ELADÓ világos új hálószoba. Gyár-utca 9. szám. 257

JÓKARBAN levő cséplőgarnitúra sürgösen eladó. Welsz borbély, Osermf. 230

TIZENKÉT HP. MAV. GÖZGÉP, kütűnk karban eladó. Üzemben megtekinthető. Bővebbet Koch Mihály, Feketelegyarmat, Aradmegye. 277

Ingatlan.

HATAR- és Öbrbe-utca 16. számú sarokház eladó. 319

DEZSO-UTCA 4b) számú ház minden elfogadható áron eladó. 318

ORCZY-UTCA 19. szám alatt 340 (1-07 telkű 2 kétszobás, 7 egyszobás lakásból álló ház borbélyüzlettel, 12 m hosszú pincével, mosókonyhával, istállóval, egyéb gazdasági épülettel és szép gyümölcsös kerttel 25000 lei adóssággal 68000 leiért elköltözés miatt azonnal eladó. Lakás elfoglalhato. 289

HÁZ korcsma helyiséggel, hiányos berendezéssel eladó. Arva Jánosné, Világos 14-es megálló. 304

ELADÓ HÁZAK. Lachner György-utca 7a) és 8. számú házak nagy telekkel víztorony közelében, üzemek és gazdaságoknak megfelelőek, eladók. Bővebbet Str. Russu Sirianu (Aulich-utca) 7b) 246

THÖKÖLY IMRE-UTCA 44. számú ház, jóforgalmu fűszerüzlettel, pékműhelytel, más vállalkozás miatt eladó. 281

Ellátás.

LAKAST teljes ellátással lehetőleg a központban keresek kedves úrúcsaládnál. „Intelligens fiatalember” jelígre leveleket kérek. 309

Oktatás.

DEUTSCHE LEHRERIN erteilő Lektionen. Auch im Ungarischen perfekt. Niheres die Administration. 288

Különféle.

ELVESZETT farkaskutya, nagy, nőseay, megtaláló jutalmat kap Purgly, Lajo-utca 120. 294

APAFFY-UTCZA I.

Jóforgalmu adómentes üzleti sarokház, mely áll egy üzlethelyiségből, kétszobás lakásból, azonkívül egy háromszobás urilakásból, mely lakás elfoglalhato, pincével, parkirozott udvarral, kerttel, gazdasági felszereléssel eladó. 292

Bővebbet az udvarban.

Viszont eladók figyelmébe!

Női és férfi fekete harisnyák, női csostimók és szövet aljak, férfi öltönyök, kabátok és nadrágok, férfi és női cipők nagyban eladása. 277

Licker-cégnél

A legjutányosabb árban kaphatók

I^a száraz tűzifa kapható a „Sylvia telepen” Schweidel József-utca 9. sz. Eladás aprítva is. Kívánatra házhoz szállítás.